

غبارروبی از رجیستری

یک راه پاک کردن کامپیوتر، تمیز کردن ماینیتور است؛ حذف پسماندهای داده‌ای و تنظیمهای نادرست در رجیستری (Registry) یک راه دیگر است. بسیاری از کاربران کامپیوتر کار اول را به راحتی می‌توانند انجام دهند، اما تعداد کمی از آنها تخصص تمیز کردن دومی را دارند. این در حالی است که تمیز کاری گاه‌به‌گاه رجیستری اهمیت بیشتری از غبارروبی ماینیتور دارد. از همین روی، همه کاربران باید زحمت آشنایی با رجیستری و نگهداری آن را به خود بدهند.

همه چیز درباره رجیستری

رجیستری (Registry)، که یک بخش اساسی سیستم‌عاملهای ویندوز در دهه گذشته بوده است، یک بانک اطلاعاتی از تنظیمهای کاربر و سلیقه‌های شخصی است. پر شده است از هزاران فرمان متنی رمزی و مقادیر مبنای شانزده مبهم که اطلاعاتی را درباره انواع تنظیمها، مکانها، و نامها نگه می‌دارد، مانند نام screen saver مورد استفاده شما، نامها و مکانهای اسنادی که باز می‌کنید، سلیقه شما در مورد نحوه نمایش محتویات منوی Start، و این که کدام برنامه‌ها باید کدام فایلها را باز کنند. نه تنها رابطه فایل‌های داده‌ای و فایل‌های برنامه‌ای را با یکدیگر مشخص می‌کند بلکه رابطه شما با کامپیوترتان را نیز تعریف می‌کند.

رجیستری به صورت یک ساختار سلسله‌مراتبی از مقادیر (value؛ تنظیمهای منفرد)، کلیدها (key؛ گروههای مقادیر مرتبط)، و کندوها (hive؛ گروههای کلیدهای مرتبط) ساخته شده است که هرچقدر اطلاعاتی را که شما بخواهید در آن جای بدهید می‌تواند در خود جای بدهد. هر

بار که یک برنامه جدید یا یک سخت‌افزار جدید به کامپیوتر اضافه می‌کنید یا ویندوز را روزآمد می‌کنید تعداد مقادیرها و کلیدهای رجیستری افزایش می‌یابد. و وقتی یک برنامه یا سخت‌افزار را حذف می‌کنید این تعداد کم می‌شود. تا زمانی که هر مقدار درست پیکربندی شده باشد و متناظر با کلید و کندوی درست خود باشد، رجیستری اطلاعات دقیق مورد نیاز برنامه‌های مختلف را اگر درخواست کنند در اختیارشان قرار می‌دهد. هرچند، دست کم باید این گونه کار کند.

رجیستری یکی از پیچیده‌ترین بخشهای ویندوز است. کاربرانی که جرأت می‌کنند محتویات آن را از طریق Registry Editor بررسی کنند اغلب خیلی زود به دلیل پیچیدگی و تعداد تنظیمهای درون آن گسیج می‌شوند. خیلی از بخشهای رجیستری برای بسیاری از کاربران نامفهوم است، این در حالی است که هر کاراکتر (حرف یا عدد) در رجیستری یک نقش مهم در کار کردن درست ویندوز دارد. به عنوان مثال، حذف تصادفی یک کج خط (/)، یا گنجاندن غیر عمدی یک خط تیره می‌تواند سرچشمه انواعی از پیامهای خطا، ضربه‌های سیستمی، و حتی بوت نشدن سیستم شود. از آن بدتر این حقیقت است که هر تغییری، چه ارادی چه غیر ارادی، یک تغییر دائمی است.

پس چرا بعضی از کاربران خطر اصلاح رجیستری را قبول می‌کنند؟ علت در آن است که با ورود به رجیستری و ایجاد اصلاحات دقیق می‌تواند کارایی کامپیوتر را بهینه کند.

اگر احساس می‌کنید که قدرت کاوش در رجیستری را دارید - و حتی مهمتر، احساس می‌کنید که می‌توانید اشتباهات درون آن را اصلاح کنید می‌توانید از Registry Editor به عنوان وسیله پاکسازی منتخب خود بهره بگیرید (برای اطلاعات بیشتر، بخش RegEdit را بخوانید). سایر کاربران باید از یک برنامه پاکسازی رجیستری ویژه، مانند

در واقعیت، تنظیمها ممکن است به دلیل خطای اتفاقی دیسک یا ضربه سیستمی خراب شوند، مقادیر و کلیدهای مربوط به برنامه‌های حذف شده به دلیل حذف نادرست باقی بمانند، و ویروسها و برنامه‌های جاسوسی تماماً رجیستری را به دلیل اهداف سوء خود اصلاح کنند. وقتی رجیستری با این اتفاقات متورم شود، کارایی کامپیوتر پایین می‌آید. به عنوان مثال، باعث می‌شود که ویندوز روال راه‌اندازی را طولانیتر انجام دهد، یا اجرای تکالیف معمولی باعث راه‌اندازی پیامهای خطای نامعمول شود. تنها راه حل آن است که وارد رجیستری شوید و آن را تمیز کنید. متأسفانه، گفتن آن ساده است، اما اجرای آن دشوار.

دستیابی رجیستری دشوار نیست. همه نگارشهای جدید ویندوز یک برنامه خدماتی به نام Registry Editor دارند که بررسی و اصلاح محتویات رجیستری را برای شما ممکن می‌سازند. برای دستیابی Registry Editor، منوی Start را باز کنید، Run را انتخاب کنید، regedit را در پنجره‌ای که باز می‌شود تایپ کنید، و روی OK

آسان‌سازی تمیز کاری

پنجره‌ای که باز می‌شود تایپ کنید، و روی OK

گام پنجم: پشتیبان گیری (backup)

Registry Mechanic همچون سایر برنامه‌های پاکسازی رجیستری به طور پیش‌گزیده طوری پیکربندی شده است که یک نسخه پشتیبان از همه تغییراتی که در رجیستری به وجود می‌آورد تهیه کند. نسخه پشتیبان در زمان عملیات پاکسازی و پس از آن که Registry Mechanic رجیستری را از لحاظ خطا بررسی کرده است تهیه می‌شود. این گزینه پشتیبان‌گیری اختصاصی کار را راحت می‌کند و حفاظت لازم را به وجود می‌آورد. در نتیجه، وقتی Registry Mechanic امکان پشتیبان‌گیری از رجیستری را برای شما فراهم می‌کند ما قویاً توصیه می‌کنیم که Yes را انتخاب کنید.

گام ششم: Registry Mechanic را ببندید

یک پیام به نمایش در خواهد آمد و مشخص خواهد کرد که موارد مسئله‌دار حل شده‌اند. روی OK کلیک کنید و Registry Mechanic را ببندید. کامپیوتر را از نو بوت کنید تا اطمینان یابید که کامپیوتر درست بوت می‌کند. اگر موقع بوت کامپیوتر با مسئله برخورد کنید، می‌توانید به Registry Mechanic بازگردید و نسخه پشتیبان را برای خنثی کردن عملیات تعمیر بازگردانی کنید.

تمیز نگه دارید

چه از Registry Mechanic استفاده کنید چه از برنامه‌ای دیگر، توصیه می‌کنیم رجیستری را دست کم یک‌بار در ماه پاکسازی کنید. اگر زیاد

گام دوم: بررسی

پس از آن که فهرست Sections To Scan دوباره دقیق‌تر بررسی کردید و همه برنامه‌های باز را بستید، روی دکمه Scan Now کلیک کنید. برنامه Registry Mechanic بلافاصله رجیستری را از لحاظ مقادیر خراب، میانبرهای از رده خارج‌شده، و مسائل دیگر بررسی خواهد کرد.

گام سوم: بررسی فهرست مسائل شناسایی شده

وقتی بررسی کامل شد، Registry Mechanic یک فهرست از مسائلی را که یافته است به نمایش درمی‌آورد. این برنامه به طور پیش‌گزیده طوری پیکربندی شده است که همه موارد مسئله‌دار را حذف کند. می‌توانید با کلیک کردن روی یک مورد و انتخاب گزینه Leave This Entry Without Change، عدم حذف آن مورد را در منوی پایین -آمدنی نتیجه انتخاب کنید. بررسی سریع فهرست مسائل به احتمال زیاد به شما نشان خواهد داد که اکثر مسائل به برنامه‌های قدیمی‌ای مربوط هستند که شما آنها را مدت‌ها پیش حذف کرده‌اید.

گام چهارم: پاکسازی رجیستری

Registry Mechanic حالا آماده حذف اشکالات از رجیستری است؛ کافی است روی دکمه Repair کلیک کنید.

برنامه Registry Mechanic، Registry Medic، یا CCleaner بهره‌گیرند؛ سومی رایگان است. نشانی پایگاه وب سه برنامه فوق به ترتیب به قرار زیر است:

www.pctools.com

www.iomatic.com

www.ccleaner.com

برنامه‌های ویژه طوری طراحی می‌شوند که عملیات حذف تنظیمات غیرضروری و از رده خارج شده در رجیستری را خود کار کنند. آنها همچنین عملیات پشتیبان‌گیری از اصلاحات انجام‌شده در رجیستری، و همچنین عمل بازگردانی یک نسخه پشتیبان را در صورتی که اصلاحات ناکارآمد بودند آسان می‌سازند. برای این که با چنین برنامه‌هایی بهتر آشنا شویم، ما برنامه Registry Mechanic را نصب کردیم و آن را برای اجرای یک عمل ساده پاکسازی به کار گرفتیم.

گام اول: هدف را مشخص کنید

اگر کسی را برای تمیز کردن خانه‌تان استخدام کنید، اولین چیزی که آن شخص از شما خواهد پرسید آن است که اول کدام اتاقها لازم است تمیز شوند. برنامه Registry Mechanic نیز با نشان دادن یک فهرست بررسی از نواحی مختلف، چنین پرسشی را از شما می‌پرسد. از فهرست Sections To Scan بهره‌گیرید و اصلاحاتی را (با انتخابهای پیش‌گزیده) انجام دهید. ما توصیه می‌کنیم که اولین باری که از این برنامه بهره می‌گیرید بررسی کامل را انتخاب کنید.

برنامه نصب و نصب‌زدایی (uninstall) می‌کنید تعداد مرتبه پاکسازی رجیستری را بیشتر کنید.

همچنین لازم است که اقدامات پیش‌گیرانه‌ای را برای به حداقل رساندن نابسامانی‌های رجیستری انجام دهید. به طور منظم برنامه‌های ضدویروس و ضدجاسوسی را به اجرا درآورید تا جلوی ورود کدهای ناخواسته را در رجیستری بگیرید. افزون بر این، فقط برنامه‌هایی را نصب کنید که واقعاً لازم دارید. از برنامه‌نصب‌زدای ویندوز (برنامه‌ Add Or Remove Programs در Control Panel) برای حذف برنامه‌های غیرضروری از کامپیوتر خود بهره بگیرید. چنین اقداماتی نه تنها سلامت رجیستری شما را حفظ می‌کند، بلکه آنها از بقیه نقاط سیستم شما نیز محافظت می‌کنند.

RegEdit

برای پاکسازی رجیستری استفاده از یک برنامه خدماتی ویژه ضروری نیست. برنامه Registry Editor همه امکانات مورد نیاز برای حذف پسماندها، تصحیح اشتباهات، و حتی اضافه کردن رشته‌های فرمانی جدید به رجیستری را دارد.

برای دستیابی Registry Editor، منوی Start را باز کنید، Run را انتخاب کنید، regedit را در کادر Open تایپ کنید، و روی OK کلیک کنید. حال Registry Editor، محتویات رجیستری را به صورت یک رشته پوشه‌های تودرتو به نمایش درخواهد آورد. اگر روی یک پوشه کلیک کنید فهرستی از **کلیدها** (key) پوشه‌های مقادیر مرتبط) یا **مقادیر** (value) تنظیمهای منفرد) را خواهید دید. برای اصلاح یک مقدار ویژه، روی نام آن کلیک—راست کنید، Modify را از منویی که

ظاهر می‌شود انتخاب کنید، تنظیم درست را در کادر Value Data از پنجره‌ای که به نمایش درمی‌آید تایپ کنید، و روی OK کلیک کنید. برای حذف کردن یا تغییر نام دادن یک مقدار، روی آن کلیک—راست کنید و گزینه Delete یا Rename را در منویی که ظاهر می‌شود انتخاب کنید. برای ساخت یک مقدار جدید، منوی Edit را باز کنید، روی New کلیک کنید، نوع مقداری را که می‌خواهید بسازید انتخاب کنید، و وقتی **نماد** (icon) آن بر روی صفحه‌نمایش به نمایش درآید یک نام برای آن مقدار تایپ کنید.

این کارها که مشکل نبود؟ بله، ولی به خاطر داشته باشید که رجیستری حاوی هزاران تنظیم رمزی است. پیدا کردن یک کلید نامعتبر یا یک مقدار غیرضروری در آن در میان این همه کلید و مقدار بسیار مشکل است. موفقیت به صبر زیاد و اطلاعاتی دقیق از آنچه می‌خواهید بیابید نیاز دارد. حتی با این وجود، ممکن است شناسایی و حذف هر تنظیم غیرضروری رجیستری ساعتها طول بکشد. در حالی که برنامه‌های ویژه پاکسازی رجیستری می‌توانند همین کار را در عرض چند ثانیه انجام بدهند.

افزون بر این، تحمل خطا در رجیستری بسیار پایین است. جابجایی فقط یک حرف در یک مقدار می‌تواند جلوی بوت شدن درست کامپیوتر را بگیرد. برنامه Registry Editor یک گزینه خنثی‌سازی (undo) برای تصحیح اشتباهات ندارد. همه تغییرات—چه به عمد چه غیر عمد—در لحظه‌ای که روی بدهند به یک بخش دائمی از سیستم تبدیل می‌شود.

از همین روی، توصیه می‌شود که دست به Registry Editor نزنید مگر آن که اطلاعات فنی لازم را داشته باشید. همچنین، پشتیبان‌گیری از

رجیستری پیش از هر اصلاحی در آن بسیار اهمیت دارد.

برای پشتیبان‌گیری از رجیستری در ویندوز اکس‌پی، برنامه Backup را نصب کنید و سپس آن را به اجرا درآورید.

یادآوری: برای اطلاعات بیشتر درباره نصب برنامه Backup به پایگاه وب زیر مراجعه کنید:

support.microsoft.com/default.aspx?scid=kb;en-us;302894

در پنجره Backup نتیجه، گزینه Advanced Mode را انتخاب کنید و روی دکمه Backup Wizard (Advanced) کلیک کنید. دستورالعملهای روی صفحه‌نمایش را برای پشتیبان‌گیری از داده‌های سیستمی دنبال کنید. نام فایل پشتیبان و مکان ذخیره آن را در جایی یادداشت کنید.

عملیات پشتیبان‌گیری در ویندوز میلنیم و ویندوز ۹۸ دشوار است. برای باز کردن برنامه، منوی Start را باز کنید، Run را انتخاب کنید، scanreg را در کادری که ظاهر می‌شود تایپ کنید و روی OK کلیک کنید. وقتی برنامه Windows Registry Checker به نمایش درآید، روی Yes برای مشخص کردن این که می‌خواهید از رجیستری پشتیبان‌گیری کنید کلیک کنید و منتظر تمام شدن عملیات بمانید. فایل پشتیبان به صورت RB0*.cab (که در آن * نماینده عددی بین 00 و 05 در اکثر موارد است) در پوشه Windows\Sysback در دیسک ویندوز (دیسکی که ویندوز بر روی آن نصب شده است) ذخیره می‌شود. □